

**РЕТРОСПЕКЦИЈЕ И РЕФЛЕКСИЈЕ ЕТНОМУЗИКОЛОШКОГ РАДА
ВЛАДЕ С. МИЛОШЕВИЋА**

**RETROSPECTIONS AND REFLECTIONS OF THE
ETHNOMUSICOLOGICAL WORK OF VLADO S. MILOŠEVIĆ**

Драгица ПАНИЋ КАШАНСКИ • Dragica PANIĆ KAŠANSKI

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци,
Катедра за етномузикологију и музикологију
Academy of Arts University of Banja Luka
Department for Ethnomusicology and Musicology
dragica.panic-kasanski@au.aubl.org

<https://doi.org/10.63702/csembe.2024.1.7.11>

САЖЕТАК

Владо Милошевић је комплексна стваралачка личност 20. вијека, који је свој радни вијек потпуно посветио музици. Историја га памти као етномузиколога, визионара, ерудиту и просветитеља, композитора, педагога и хоровођу. Овако богата дјелатност темељила се на разумијевању музичких корјена, богатом истраживачком теренском раду, мелографисању и етномузиколошкој анализи градске и сеоске музике. Упоредо са изучавањем народног музичког наслеђа, учио је и познавао стваралачке и извођачке принципе западноевропске музике.

Оваквим приступом су створени услови за његов умјетнички допринос. Поводом обиљежавања стогодишњице рођења, настала је прије 25 година манифестација „Дани Владе Милошевића“ којој је

ABSTRACT

Vlado Milošević is a complex creative personality of the 20th century, who devoted his entire working life to music. History remembers him as an ethnomusicologist, visionary, erudite and educator, composer, pedagogue and choirmaster. Such a rich activity was based on an understanding of musical roots, rich research fieldwork, melographing and ethnomusicological analysis of urban and rural music. Along with the study of folk music heritage, he studied and knew the creative and performance principles of Western European music. This approach created the conditions for his artistic contribution.

The Academy of Arts of the University of Banja Luka and the Musicological Society of the Republic of Srpska, on the occasion of celebrating the centenary of his birth, founded the "Days of Vlado Milošević" 25 years ago. The purpose of

сврха промоција и развој умјетничког и научног стваралаштва, очување традиције кроз лик и дјело овог великана, али и промоција савременог стваралаштва. Такође, у овом тексту се говори и о другим пројектима и програмима који представљају ретроспекције и рефлексије Милошевићевог етномузиколошког и другог стваралаштва у контексту традиције као инспирације.

КЉУЧНЕ РИЈЕЧИ

Дани Владе С. Милошевића; Музиколошко друштво Републике Српске; Традиција на сцени;

УВОД

Владо Милошевић (1901-1989) је комплексна стваралачка личност 20. чији је живот потпуно посвећен музици.

Основну школу и гимназију завршио је у Бањој Луци, гдје добија и прве музичке основе. Студира, прво историју и географију у Београду, а по дипломирању на Музичкој академији у Загребу, на наставничком одсеку (1929), предаје у Учитељској школи у Бањој Луци.

Посвећен просвјетитељском раду, Милошевић се развија у свестрану личност - од хорова у Српском пјевачком друштву *Јединство* до професора музике и музичког хроничара и писца. Милошевићева марљивост и организационе способности доводе га на мјесто директора (1934-1937) ново-основане музичке школе. За вријеме Другог свјетског рата је професор гимназије у Нишу. По повратку из

this complex multi-day manifestation is the promotion and development of artistic and scientific creativity, the preservation of tradition through the figure and work of this great men, but also the promotion of contemporary creativity. Also, this paper deals with other projects and programs that represent retrospections and reflections of Milošević's ethnomusicological and other creativity in the context of tradition as inspiration.

KEY WORDS

Days of Vlado S. Milošević; Musicological Society of the Republic of Srpska; Tradition on Stage;

INTRODUCTION

Vlado Milošević (1901-1989) is a complex creative personality of the 20th century whose life is completely dedicated to music.

He finished elementary school and high school in Banja Luka, where he received his first musical lessons. He studied, first, history and geography in Belgrade, and after graduating from the Academy of Music in Zagreb, at the teaching department (1929), he taught at the Teacher's School in Banja Luka.

Devoted to educational work, Milošević developed into a versatile personality - from a choirmaster in the Serbian Singing Society *Jedinstvo* to a music professor and music chronicler and writer. Milošević's diligence and organizational skills allowed him to become the director (1934-1937) of the newly founded music school. During World War II, he was a high school teacher in Niš. After returning from exile, he was

избјеглиштва, поново је директор музичке школе (1946-1953). У част овог великана на културном и музичком пољу, музичка школа у Бањој Луци од 23. фебруара 1990. носи име Владе Милошевића.

Неизмјерно је драгоцен допринос Владе Милошевића у очувању босанскохерцеговачког музичко-фолклорног наслеђа. Његов однос према традиционалној музици био је већ изграђен кад је 1953. године изабран за прочелника Одсјека за музички фолклор у Народном музеју у Бањој Луци. У селима Босанске крајине забиљежио је све врсте народног пјевања у оквиру овог музичког дијалекта. Иако нису сви снимци настали током деценија истраживања сачувани јер су снимани на магнетофонске траке, ипак је већину примјера мелографисана и објављена што је сигуран траг и доказ њиховог постојања. Записаним пјесамама је пришао и као научник етномузиколог, али и као инсајдер, посебно мотивисан да разјасни фундаменталне карактеристике завичајне музике. На идиомима завичајног фолклора компоновао је низ успјелих дјела која су хорска сублимација његовог односа према народној пјесми. За изузетне доприносе у свим областима свог рада, Владо Милошевић је добио више државних награда. За допринос развоју музичке умјетности, прије свега за значајан етномузиколошки и обиман композиторски рад, 23. новембра 1967. године изабран је за редовног члана Академије наука и умјетности Босне и Херцеговине.

again the director of the music school (1946-1953). In honor of this great man in the cultural and musical field, the music school in Banja Luka was named Vlado Milošević on February 23, 1990.

The contribution of the Milošević to the preservation of the music and folklore heritage of Bosnia and Herzegovina is extremely valuable. His attitude towards traditional music was already established when in 1953 he was elected head of the Department of Musical Folklore at the National Museum in Banja Luka. In the villages of the region Bosnian Krajina, he recorded all types of folk singing within this musical dialect. Although not all recordings made during decades of research have been preserved because they were recorded on tapes, most of the examples have been melographed and published, which is a sure trace and proof of their existence. He approached the recorded songs as an ethnomusicologist, but also as an insider, especially motivated to clarify the fundamental characteristics of native music.

Using the idioms of native folklore, he composed a number of successful works that are a choral sublimation of his attitude towards folk songs. For exceptional contributions in all areas of his work, Vlado Milošević received several state awards. On November 23, 1967, he was elected a regular member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina for his contribution to the development of musical art, primarily for his significant ethnomusicological and extensive compositional work.

Слика бр. 1: Вlado Милошевић, 1987, Милошевићева лична архива, Музеј Републике Српске;
Picture No. 1: Vlado Milošević, 1987, Milošević's personal archive, Museum of the Republic of Srpska

ВЛАДО МИЛОШЕВИЋ: ЈУЧЕ, ДАНАС, СУТРА

Прва манифестација студија музичке умјетности на Академији умјетности у Бањој Луци су „Дани Владе Милошевића.“ Иако веома сложена, ова манифестација испољава се у два основна смјера, умјетничком и научном, који, имају и једну сличност - почивају на локалним темељима. У оквиру умјетничког, манифестација гаји успомену на Владу Милошевића као композитора, извођењем композиција из његовог опуса, али и позивом композиторима да напишу нова дјела, базирана на фолклору, који је био Милошевићева основна инспирација. Пристигле композиције,

VLADO MILOSEVIC: YESTERDAY, TODAY, TOMORROW

The first manifestation of musical art studies at the Academy of Arts in Banja Luka is the "Days of Vlado Milošević." Although very complex, this manifestation manifested itself in two basic directions, artistic and scientific, which have one similarity - they rest on local foundations. Within the artistic framework, the manifestation cherishes the memory of Vlado Milošević as a composer, by performing compositions from his oeuvre, but also by inviting composers to write new works, based on folklore, which was Milošević's main inspiration. The received compositions were not only performed at "Days", but were also

не само да су изведене на „Данима“, већ су и публиковане, као нотни материјал и на аудио компакт-дискovima.

На Академији умјетности смјештено је у Спомен соби Владе Милошевића Музиколошко друштво Републике Српске, организација са низом успјешно реализованих пројеката чији је општи циљ да се професија музиколога, етномузиколога и извођача умјетничке и традиционалне музике уздиже на виши ниво, те да се популаризује и приближи широј јавности. Дјелатност друштва обухвата организовање научних скупова, концерата, предавања, радионица, као и издавачку дјелатност везану за теме из области музике. Чланови Друштва су професори Академије умјетности, професионални музичари и научници из разних области музике.

Министарство просвјете и културе подржава „Дане Владе С. Милошевића“ од оснивања Музиколошког друштва 2003. године. Значајни су издавачки подухвати Академије умјетности и Музиколошког друштва, захваљујући којима су објављена нотна издања духовних композиција: *Сабрана духовна дјела и Хилендар* (2020) зборници радова са научног скупа, као и аудио и видео продукција самих програма. У оквиру Дана већ десет година се одвија посебан програм назван „Традиција на сцени“ који се састоји од концерата, радионица и предавања.

published as sheet music and on audio compact discs.

The Musicological Society of the Republic of Srpska is housed in the Memorial Room of Vlado Milošević at the Academy of Arts. It is an organization with a series of successfully implemented projects whose general goal is to elevate the profession of musicologists, ethnomusicologists and performers of artistic and traditional music to a higher level, and to popularize and approach the wider public. The activity of the Society includes the organization of scientific gatherings, concerts, lectures, workshops, publishing activities related to topics in the field of music. Members of the Society are professors of the Academy of Arts, professional musicians and scientists from various fields of music.

The Ministry of Education and Culture supports the "Days of Vlado S. Milošević" since the founding of the Musicological Society in 2003. The publishing ventures of the Academy of Arts and the Society of Musicology are significant, thanks to which sheet music editions of spiritual compositions were published: *Collected spiritual works* and *Hilendar* (2020), collections of papers from the scientific conference, as well as audio and video production of the programs themselves. Within the framework of the Day, a special program called "Tradition on Stage" has been taking place for ten years, consisting of concerts, workshops and lectures.

Слика бр.2. Традиција на сцени 2024: Музичке слике од Крајине до Баната и Трансилваније
Picture No. 2. Tradition on stage 2024: Musical images from Krajina to Banat and Transylvania

Својим дјеловањем Милошевић је обиљежио двадесети вијек на ширем простору Босанске крајине. Бањалучки часопис за књижевност и културу *Путеви* посветио му је поводом 75. рођендана цио број (септембар/октобар 5/1976) у којем се поред прилога југословенских музиколога, музичких критичара, диригената и савременика, налази и попис композиција, списатељских дјела и библиографија написа о Влади Милошевићу. (Девећ; Рисојевић:1976) Према ријечима књижевника и његовог пријатеља Ранка Рисојевића, тим издањем се први пут „освијетлило стваралаштво овог скромног човјека“. То је био основ да се почне озбиљно писати о Влади Милошевићу као композитору. Као директор Народне и универзитетске библиотеке Рисојевић је уз малу екипу започео дигитализацију оставштине Владе

With his activities, Milošević marked the twentieth century in the wider area of the Bosnian Krajina. On the occasion of his 75th birthday, the Banja Luka magazine for literature and culture *Putevi* dedicated an entire issue (September/October 5/1976) to him, in which, in addition to contributions from Yugoslav musicologists, music critics, conductors and contemporaries, there is also a list of compositions, literary works and a bibliography of articles about Vlado Milošević. According to the writer and his friend Ranko Risojević, that publication "illuminated the creativity of this humble man" for the first time. That was the basis to start seriously writing about Vlad Milošević as a composer. As the director of the National and University Library, Risojević, together with a small team, started digitizing the legacy of Vlado

Милошевића како би постала доступна за кориштење.

Обилазећи простор сјеверозападне Босне, сакупио је и забиљежио више од 2000 мелодија и текстова са овог подручја, од којих је транскрибовао 1235. Вокална музика, прије свега, она из Босанске Крајине, завичаја академика Владе Милошевића, несумњиво је била оно чему је посветио највише пажње у својим етномузиколошким истраживањима. О томе свједоче његови најзначајнији радови, четири збирке народних пјесамa, са готово двије хиљаде примјера, сакупљених у око 130 насеља Босне и Херцеговине (Милошевић 1954; 1956; 1961; 1973), а такође и двије обимне студије о севдалинци и равној пјесми (Милошевић 1964; 1973; 1984), као и радови мањег обима који су посвећени разним проблемима народног пјевања. (Рисојевић: 2001)

Milošević so that it would become available for use.

Touring the area of northwestern Bosnia, he collected and recorded more than 2000 melodies and texts from this area, of which he transcribed 1235 records. Vocal music, above all, that of Bosnian Krajina, the homeland of academician Vlado Milošević, was undoubtedly what he paid the most attention to in his ethnomusicological research.

This is evidenced by his most significant works, four collections of folk songs, with almost two thousand examples, collected in about 130 settlements of Bosnia and Herzegovina (Milošević: 1954; 1956; 1961; 1973), as well as two extensive studies on sevdalinka and „ravna“ song (Milošević 1964; 1973; 1984), as well as smaller works devoted to various problems of folk singing. (Risojević: 2001)

Слика бр.3: Нотни примјер старијег сеоског пјевања, Снимио и транскрибовао Владо Милошевић „Ево браће, један до другогa; Ламовита (Приједор); В.

Милошевић, *Босанске народне пјесме I*, Бања Лука 1954, стр. 47 (примјер бр 37)
 Picture No.3: An example of an ancient village song, Recorded and transcribed by Vlado Milošević, „Here are the brothers, side by side”; Lamovita (Prijeđor); В. Милошевић, *Босанске народне пјесме I*, Бања Лука 1954, стр. 47 (example 37)

Прве записе народних напјева начинио је Милошевић још 1934. године како би их хармонизовао за потребе хорова Учитељске школе и Српског пјевачког друштва *Јединство* које је тада водио. Неуморно је радио на прикупљању музичке фолклорне грађе, транскрибовању и етномузиколошкој анализи (1949-1953).

Проучавајући карактеристике музичког фолклора свог завичаја, Милошевић је поставио темеље развоју етномузиколошких истраживања у Босни и Херцеговини који су великим дијелом актуелни и данас. Претеренска, теренска и посттеренска методологија се не разликује много у односу на ону коју је примјењивао Милошевић. Данас Катедра за музикологију и етномузикологију примјењује исти принцип приликом рекогносцирања терена, примјене теренског упитника и начина стварања снимака. Разлика се огледа у кориштењу техничких помагала у сладу са иновацијама у погледу апарата за снимање, то више нису магнетофонске траке, него дигитални аудио и видео снимачи. Савремена техника погодује истраживању инструменталне музике (Пупац: 2019) и олакшава транскрипцију и сагледавање инструменталне технике. Притом, упитници који садрже податке о казивачимма, терминологији, функцији гласова, контексту у којем се пјесме изводе, једнако се користе и у савременим теренским истраживањима. У погледу транскрипције и анализе, данас се користи искључиво финска метода, док Милошевић није био досљедан у њеној примјени. Такође, савремена транскрипција је

Milošević made the first recordings of folk songs in 1934 in order to harmonize them for the needs of the choirs of the Teachers' School and SPD Jedinstvo, which he led at the time. He worked tirelessly on the collection of musical folklore material, transcription and ethnomusicological analysis (1949-1953).

By studying the characteristics of the musical folklore of his homeland, Milošević laid the foundations for the development of ethnomusicological research in Bosnia and Herzegovina, which is still largely current today. Pre-field, field and post-field methodology does not differ much from the one applied by Milošević. Today, the Department of Musicology and Ethnomusicology applies the same principle when reconnoitering field, applying the field questionnaire and the way of creating recordings. The difference is reflected in the use of technical aids combined with innovations in recording devices, these are no longer tape recorders, but digital audio and video recorders. Modern technique favors the research of instrumental music (Pupac: 2019) and facilitates the transcription and observation of instrumental technique. At the same time, questionnaires that contain information about the adjectives, terminology, the function of the voices, the context in which the songs are performed, are equally used in contemporary field research. In terms of transcription and analysis, today only the Finnish method is used, while Milošević was not consistent in its application. Also, modern transcription has deviated

одступила од тонометрије. Поред сакупљачког, мелографског и научно истраживачког рада Милошевић се бавио и популаризовањем традиционалне музике путем радио емисија, под називом „Трагом фолклора“ (1980 – 1985) у којима је говорио о карактеристикама како оног сеоског, тако и варошког пјевања. Публикација кустоса етномузиколога Сање Пупац учинила је теренске снимке доступним научној и стручној јавности.

from tonometry. In addition to collecting, melographic and scientific research work, Milošević was also involved in popularizing traditional music through radio shows called "Trail of Folklore" (1980 - 1985), in which he spoke about the characteristics of both rural and urban singing. The publication of the curator ethnomusicologist Sanja Pupac made the field recordings available to the scientific and professional public.

Слика бр.4: Теренски снимци Владе Милошевића, приредила Сања Пупац
Picture No.4: Field recordings of Vlado Milošević, edited by Sanja Pupac

У оквиру презентације 25 година Смјера за етномузикологију извођене су пјесме по записима Владе Милошевића, што је императив сваког програма бањалучких етномузиколога. Међу рецентним пројектима који су усмјерени на документовање музичко-фолклорне грађе, издваја

As part of the presentation of 25 years of the Department of Ethnomusicology, songs based on the records of Vlado Milošević were performed, which is an imperative of every program of Banja Luka ethnomusicologists. Among the recent projects aimed at documenting music and folklore

се пројекат Музиколошког друштва и Академије умјетности под називом „Трагом Владе Милошевића“, којим су обновљена истраживања у подручјима у којима је Милошевић снимао прије седам деценија.

ЗАКЉУЧЦИ

Ретроспекције етномузиколошког рада Владе Милошевића потврђују да укупно његово дјеловање у вези са музиком потиче из дубоког познавања музике средине из које је поникао. Разумијевање значаја архаичних музичких система, још увијек присутних као основно и карактеристично музичко изражавање код сеоског становништва, утицало је на избор Милошевићевог личног умјетничког стваралачког пута. Може се рећи да је Милошевићу композитору претходио етномузиолог, а вјечиту крајност између научника и умјетника композитора, балансирао је Милошевић као педагог. Ослањајући се на мелодијске, ритмичке и хармонске елементе традиционалног народног израза, Милошевић је као композитор изградио оригиналан начин музичког мишљења, заснован на коришћењу лапидарних ритмичких мотива и оштрих, опорих и тврди дисонантних склопова потеклих из старобосанске музичке традиције. Неоспоран је утемељивачки значај његовог умјетничког рада за савремену српску и босанскохерцеговачку музику и његова заслуга за изградњу српског националног музичког језика. (Додик: 2024)

material, the project of the Musicological Society and the Academy of Arts called "Tracing Vlado Milošević" stands out, which renewed research in the areas in which Milošević recorded seven decades ago.

CONCLUSIONS

Retrospections of Vlado Milošević's ethnomusicological work confirm that his overall activity in connection with music stems from a deep knowledge of the music of the environment from which he originated. Understanding the importance of archaic musical systems, still present as a basic and characteristic musical expression among the rural population, influenced the choice of Milošević's personal artistic creative path. It can be said that Milošević was preceded as a composer by an ethnomusicologist, and the eternal extreme between a scientist and an artist-composer was balanced by Milošević as a pedagogue. Relying on the melodic, rhythmic and harmonic elements of traditional folk expression, Milošević as a composer built an original way of musical thinking, based on the use of lapidary rhythmic motifs and sharp, austere and hard dissonant sets originating from the old Bosnian musical tradition. The founding importance of his artistic work for contemporary Serbian and Bosnian music and his contribution to the construction of the Serbian national musical language are indisputable. (Dodik: 2024)

Рефлексије Милошевићевог етномузиколошког рада огледају се у континуираном развоју етномузикологије као науке, институционализацији изучавања традиционалне музике у средњој музичкој школи кроз предмет Етномузикологија те формирање Смјера за етномузикологију на Академији умјетности.

Музичко-сценска манифестација под називом *Дани Владе С. Милошевића* континуирано се одржава од 1999. године. У оквиру Дана организује се и тематски научни скуп *Владо С. Милошевић, етномузиколог, композитор, педагог*, под слоганом *Традиција као инспирација*.

Заоставштина Владе Милошевића чува се, највећим дијелом, у Музеју Републике Српске, гдје су смјештени музички инструменти, нотна грађа, књиге и нешто личних ствари, док су остали предмети и лична музичка библиотека смјештени у Спомен соби Владе С. Милошевића на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци.

Требало је разумијети два паралелна музичка система, схваћена у најширем смислу, у којима владају различите тонске, ритмичке и формалне законитости. То су законитости наслијеђене, необично живе праксе и самодоволне, непознате научном и умјетничком свијету, присутне у нашем селу и граду и нове, западноевропске које са доласком нових владара (у духу Платонове – каква музика таква држава), тек хватају корјена уз помоћ страних музичара, претежно Чеха. То су били захтјеви тога времена – остати свој и објаснити се

The reflections of Milošević's ethnomusicological work are reflected in the continuous development of ethnomusicology as a science, the institutionalization of the study of traditional music in secondary music schools through the subject of Ethnomusicology, and the formation of the Department of Ethnomusicology at the Academy of Arts.

A musical and stage event called Days of Vlade S. Milošević has been held continuously since 1999. As part of the Day, a thematic scientific meeting Vlado S. Milošević, ethnomusicologist, composer, pedagogue, is also organized under the slogan Tradition as inspiration.

The legacy of Vlado Milošević is preserved, for the most part, in the Museum of the Republic of Srpska, where musical instruments, sheet music, books and some personal belongings are housed, while the other objects and personal music library are housed in the Vlado S. Milošević at the Academy of Arts of the University of Banja Luka.

It was necessary to understand two parallel musical systems, understood in the broadest sense, in which different tonal, rhythmic and formal rules prevail. These are the laws of inherited, unusually living practices and self-sufficient, unknown to the scientific and artistic world, present in our village and city and new, Western European ones that, with the arrival of new rulers (in the spirit of Plato - what music, such a state), are just taking root with the help of foreign musicians, predominantly Czech. These were the demands of that time - to remain yourself and

другима њиховим средствима. У томе је Милошевић био и остао маестралан. Они који његову дјелатност данас тек упознају изван наших граница, веома цијене његов допринос општем културном и научном стваралаштву, можда чак и боље сагледавајући његову величину од нас самих, који смо увијек запитани да ли смо довољно критични јер је наш.

explain yourself to others using their means. Milošević was and remains a master at this. Those who today are just getting to know his work outside our borders, highly appreciate his contribution to general cultural and scientific creativity, perhaps even better understanding his greatness than we ourselves, who are always asked if we are critical enough because he is ours.

ЛИТЕРАТУРА • REFERENCES

- Милошевић, Владо, (1954) *Босанске народне пјесме I*, Народни музеј (Одјељење за музички фолклор) Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1956) *Босанске народне пјесме II*, Народни музеј (Одјељење за музички фолклор) Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1961) *Босанске народне пјесме III*, Народни музеј (Одјељење за музички фолклор) Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1959) *Крајишке борбене пјесме*, Народни музеј Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1961) *Крајишке борбене пјесме II*, Народни музеј Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1964) *Босанске народне пјесме IV*, Народни музеј (Одјељење за музички фолклор) Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1964) *Севдалинка*, Народни музеј Босанске крајине, Бања Лука
- Милошевић, Владо, (1984) *Равна пјесма*, Народни музеј Босанске крајине, Бања Лука
- Девић, Драгослав, (1976) "Владо Милошевић- мелограф и етномузиколог", у: *Путеви*, часопис за књижевност и културу. XXII/5
- Рисојевић, Ранко, (1976), „Биографија Владе С. Милошевића“, *Путеви*, часопис за књижевност и културу XXII, Бања Лука, 427–475.
- Кењаловић, Милорад, (2002), *Владо С. Милошевић Етномузиколог*, Бања Лука, Академија умјетности
- Čavlović, Ivan, (2011a), „Kompozitorstvo u Bosni i Hercegovini“, у: *Muzika*, XV/2 (38), Sarajevo, 36–54.
- Пупац, Сања, (2014а), *Живот проткан нотама – Владо Милошевић*, Академија умјетности, ЈУ Музеј Републике Српске, Бања Лука
- Пупац, Сања, (2014б), „Заоставштина академика Владе С. Милошевића сагледана кроз нотну грађу, која се чува у Музеју Републике Српске“, у: *Владо С. Милошевић, етномузиколог, композитор и педагог – Традиција као инспирација*, Тематски зборник, Бања Лука: Академија умјетности, Академија наука и умјетности РС, Музиколошко друштво РС, 374–387
- Сања Пупац, (2019), *Заборављени звук традиционалних музичких инструмената*, Музеј Републике Српске, Бања Лука
- Додик, Санда, (2024) *Фестивал Музички едикт у Нишу*, у: *Нова Стварност*, Бања Лука, 125-129